

Høringsinnspill – Ekspertgrupperapport «Ikke rett fram»

Vi viser til rapporten «Ikke rett fram – Rapport fra Ekspertgruppen for utredning av virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter»

Innlandsporteføljen er etablert som et samarbeid mellom Innovasjon Norge, Statsforvalteren i Innlandet og Innlandet fylkeskommune. Vår satsing har mål om -55% klimagassutslipp, +40 mrd. NOK verdiskaping, +23 mrd. NOK eksport og +10 000 grønne arbeidsplasser innen 2030. For å lykkes med dette skal vi digitalisere industrien og bygge om til mer sirkulære verdikjeder for bedre ressursutnyttelse og grønn vekst.

Rapporten legger vekt på industriell symbiose som et sentralt element i en sirkulær økonomi, noe vi i Innlandet støtter fullt ut. Industriell symbiose – forstått som at bedrifter samarbeider om å utnytte hverandres biprodukter, avfall eller overskuddsmaterialer i et økosystem for felles nytte, er grunnpilaren i Innlandsporteføljen. Vi merker oss særlig følgende positive sammenfall og har enkelte utfyllende innspill:

- Styrket kartlegging og deling av ressursdata: Ekspertgruppen anbefaler å styrke arbeidet med å kartlegge og identifisere ressursstrømmer for å utvikle industriell symbiose, og at disse dataene gjøres tilgjengelige. Dette samsvarer godt med Innlandsporteføljens tilnærming. Vi har allerede fokus på å identifisere overskuddsressurser (f.eks. overskuddsvarme, biomasse, sidestrømmer) og synliggjøre disse mulighetene for eksterne aktører. Dette er hovedårsaken til at vi har valgt å fokusere på samlokalisering av bedrifter og styrking av huber i Innlandsporteføljen. En velfungerende hub har en oppdatert oversikt over sidestrømmer som kan markedsføres utad for potensielle interessenter som i neste fase kan etablere sin fabrikk som en del av symbiosen.
- Fjerne regulatoriske barrierer som hemmer symbiose: Rapporten anbefaler en gjennomgang av relevante regelverk for å identifisere reguleringer som hindrer bærekraftig utnyttelse av ressurser på tvers av produksjoner. Innlandet deler denne oppfatningen. Vår erfaring er at enkelte nasjonale rammebetingelser i dag motvirker lokal sirkulær utnyttelse. For eksempel har den særnorske forbrenningsavgiften på avfall blitt identifisert som en barriere for industriell symbiose i Innlandet – den fører til at avfall eksporteres til Sverige i stedet for å bli utnyttet i lokale energi- og gjenvinningsanlegg og dermed kunne inngå i en verdikjede av høyere verdi. Selv om dette virker å løse seg fremover, er det et godt eksempel på en barriere for utvikling. Det anbefales at denne gjennomgangen gjøres i tett samarbeid med næringslivet.
- Forutsigbarhet i virkemiddelapparatet for langsiktige symbioseprosjekter: Ekspertgruppen påpeker at virkemiddelapparatet må vektlegge forutsigbarhet og legge til rette for at næringslivet kan legge langsiktige strategier i utvikling av nye

sirkulære verdikjeder og industrielle symbioser. Dette er et viktig poeng som harmonerer med Innlandets behov. Industriell symbiose-prosjekter krever ofte store investeringer, tillit mellom partnere og tid til å modnes. Forutsigbar tilgang på støtteordninger og konsistente rammevilkår er avgjørende for at bedriftene tør satse på slike langsiktige samarbeid. Vi er glade for at rapporten anerkjenner dette behovet. Region Värmland i Sverige har smart-spesialisierungsstrategi som kan være et godt eksempel på hvordan vi kan skape denne forutsigbarheten. Innlandsporteføljen har god kontakt med miljøet i Värmland og ønsker å utvikle Innlandsporteføljen i denne retningen.

- Viktigheten av dedikerte ressurser: Vi vil foreslå at rapporten tydeligere løfter frem betydningen av dedikerte fasilitatorer og møteplasser for industriell symbiose, og at det opprettes en økonomisk støtteordning for å ivareta dette stadiet i utviklingen. Vår erfaring gjennom arbeidet med Innlandsporteføljen, er at det menneskelige og organisatoriske aspektet – å bygge tillit, fellesskap og felles mål mellom bedrifter – er en nøkkelfaktor for å få til symbiose. Derfor opprettet Innlandet fylkeskommune en egen tilskuddsordning for å finansiere samarbeidsaktiviteter og konsortier i symbiose-hubber. Dette har vært med på å konkretisere visjoner, etablere forpliktende partnerskap og utvikle masterplaner og felles for hubene. Slike praktiske virkemidler for lokal klyngeutvikling er ikke eksplisitt nevnt i rapporten, og vi mener en presisering her vil styrke anbefalingene.

Oppsummert opplever vi at ekspertgruppens anbefalinger om industriell symbiose i stor grad underbygger Innlandsporteføljens mål og erfaringer. Det er svært positivt at kartlegging, datadeling, fjerning av hindre og forutsigbar støtte løftes frem.

Fredrik Holte Breien

Prosjektleder Innlandsporteføljen

Innlandet Fylkeskommune